

Sosial- og helsedirektoratet

**Kvalitetsregisterprosjektets
forslag til fellesløsninger for
nasjonale medisinske
kvalitetsregistre**

Inger Elisabeth Kvaase, seniorrådgiver Avdeling IT-strategi

Arbeidsgruppe 4 under Kvalitetsregisterprosjektet - mandat

- **Utarbeide forslag til felles løsninger for registrene, f.eks. tekniske. Bl.a. vurdere**
  - forholdet til Elektronisk pasientjournal, betydning for registerdriften
  - hensiktsmessighet av evt. sentral/nasjonal registerenhet
  - forholdet til Norsk Helsenett vedr. registerdrift
  - elektronisk kommunikasjon mellom melder og register
  - behov for kompetansesenter for registerdrift

- **Sammensetning arbeidsgruppe 4:**
  - Bjørn Nilsen, Helse Nord RHF
  - Torbjørn Nystadnes, KITH
  - Peter Holmes, Folkehelseinstituttet
  - Bjørn Buan, Sintef Helse
  - Anders Grimsmo, Norsk senter for elektronisk pasientjournal
  - Man Hoang Nguyen, Kunnskapssenteret
  - Elisabeth Qvigstad, SHdir
  - Inger Elisabeth Kvaase SHDdir (leder av gruppen)
- **Rapport 24. oktober 2005 avlevert til prosjektgruppen og styringsgruppe SHdir**
- **SHdirs anbefalinger til Helse- og omsorgsdepartementet januar 2006**
- **Høringsnotat fra Helse- og omsorgsdepartementet, høringsfrist 15. mai 2006**

Områder for mulige fellesløsninger

- **Lokal registrering og datafangst**
- **Transport/overføring av data til nasjonale registre**
- **Forvaltning og drift av kvalitetsregistre**
- **Tilbakemelding, sammenstilling og publisering av data fra kvalitetsregistre**

Definisjoner

- Med *medisinsk kvalitetsregister* forstås en **strukturert samling av medisinske opplysninger om utredning og behandling av pasienter**, som gir indikasjon på hvordan bestemte prosesser fungerer og om bestemt resultater er oppnådd ved å vise til kvalitetsegenskaper
- Med *nasjonale medisinske kvalitetsregistre* forstås registre som er landsdekkende, eller har en slik dekningsgrad og et slikt omfang, at det gir et godt bilde av den nasjonale situasjonen innen det enkelte fagområdet

Lokal registrering og datafangst

Forutsetninger:

- **strukturerte data:**
  - veldefinert datasett og parametre
  - bruk av felles begrepsapparat, definisjoner og kodeverk
- **medisinske opplysninger om utredning og behandling av pasienter skal dokumenteres i journal (og kunne gjenfinnes der)**
- **registrering på ulike tidspunkt over tid: før iverksetting av tiltak, etter gjennomført tiltak, og status etter senkontroll**

Er elektronisk datafangst mulig i dag?

- All relevant pasientinformasjon er ikke tilgjengelig i elektronisk form
- En rekke ulike fagsystemer/spesialsystemer som er lite samordnet og ikke standardisert
- Elektronisk uttrekk av data fra EPJ og automatisert overføring er mulig og benyttes i dag på flere områder, men med varierende utbredelse
- Videreutvikling av EPJ er avhengig av at kravene konkretiseres
- Nasjonale medisinske kvalitetsregistre kan bli pådriver for videreutvikling av EPJ og for økt standardisering av informasjonsinnhold i EPJ

Ambisjonsnivå for integrasjon med EPJ

- **Hovedprinsipp: alle data som skal overføres til nasjonale medisinske kvalitetsregistre, dokumenteres i EPJ som ledd i den ordinære dokumentasjons-prosessen**
- **Det må være mulig å foreta tilleggsregistreringer**
- **Mulig å dokumentere i fagsystemer tett integrert med EPJ**
- **Etablere koblinger mellom ulike systemer, slik at alle relevante opplysninger blir tilgjengelig i et felles logisk system**
- **I en utviklings- og utprøvningsprosess forut for etablering av nye nasjonale kvalitetsregistre, før datasett og variable er endelig fastsatt kan det være aktuelt med en løsere kobling til EPJ**

Anbefaling

- **All registrering bør så langt som mulig skje som en naturlig del av de normale arbeidsprosessene lokalt i fagmiljøene, i tilknytning til de aktivitetene der opplysningene oppstår, og dokumenteres i elektronisk pasientjournal**
- **Uttrekk og rapportering av data til kvalitetsregistre skjer elektronisk fra EPJ**
- **Behov for påminnere/”triggermekanismer” i systemene som identifiserer de tilfellene som skal rapporteres**
- **Varsling dersom ”obligatoriske” opplysninger mangler**

Tiltak

- **Utforme generelle krav og retningslinjer for registrering og dokumentasjon av data for kvalitetsregistre, bl.a**
  - struktur: bruk av standardisert begrepsapparat og kodeverk
  - påminnelsesfunksjoner
  - rutiner for kvalitetssikring og supplerende registreringer
- **Datasett/parametre og spesifikke krav for registrering må fastsettes konkret for det enkelte kvalitetsregister**
- **Viktig med koordinert og felles opptreden overfor systemleverandørene for å få implementert kravene, formidle prioritert iverksettingsplan**

Fellesløsninger for overføring av data

- **Bygge videre på dagens løsninger for meldingsutveksling**
  - Meldingsoverføring over Norsk Helsenett
  - Definere standard meldingsformater
  - Bruk av standard transportformat og rammeverk (elektronisk konvolutt – ebXML)
- **På lengre sikt kan andre teknologier for overføring av data bli aktualisert, bør ses i sammenheng med regionale helseforetaks strategier for fremtidig systemarkitektur**

Forvaltning og drift av kvalitetsregistre

- **Dagens situasjon:**
  - Nærhet til lokale fagmiljøer, faglig engasjement og eierskap,
  - delvis små IT-driftsmiljøer, lite standardisering
- **Behov for sterkere samling av registerdriften:**
  - koordinering av utviklingsarbeid
  - tilgjengelighet og forenkling for brukerne (rapportering og tilbakemelding)
  - registerkompetanse
  - sikkerhet, økonomi og driftseffektivitet
  - Norsk Helsenett muliggjør sikker fjerndrift
- **Samordning av driftsløsninger, f.eks.**
  - rutiner for kvalitetssjekk av data og tilbakemelding til avgiver om feil
  - systemteknisk standardisering

Tilbakemelding og publisering av informasjon fra registre

- **Standardiserte elektroniske løsninger for tilbakemelding til fagmiljøene**
- **Publisering av statistikk og data:**
  - definere brukerprofiler for registrene
  - standardiserte løsninger for tilbakemelding av data og statistikk til de som melder inn
  - fellesløsning for formidling: forslag om sentral portal for publisering som gjøres tilgjengelig over Norsk Helsenett, med rutiner for tildeling av rettigheter for tilgang.

SHdirs anbefaling

- **Forankring av databehandlingsansvar og oppgaven som databehandler etter konkret vurdering for hvert enkelt register**
- **Etablere metode- og driftsstøtte for nasjonale medisinsk kvalitetsregistre i noen få kompetansemiljøer (evt. i ett miljø)**
- **Behov for nasjonal koordinering og oversikt**
- **Sentralt kompetansenettverk (ref. Målfrid Monges presentasjon)**

Iverksetting av fellesløsninger

- **Fellesløsninger krever styring og standardisering**
  - sikre at det ikke oppstår lokale variasjoner som byter med overordnede krav til fellesløsninger
  - koordinere kontakten med systemleverandørene: planlegge implementeringstakt
- **Samarbeid på tvers av faggrupper og virksomheter**
- **Vurdere samarbeid med regionale prosjekter for utprøving av løsninger for datafangst til kvalitetsregistre?**

Noen momenter fra høringssvarene

- **Legeforeningen:**
  - Nødvendig at helseforetak tar i bruk EPJ i henhold til nasjonale standarder, med registrering av strukturerte helseopplysninger.
- **Helse Nord:**
  - Dagens ulike EPJ med fritekstformat ikke egnet for eksport til andre dataprogram. Registrering i programmer utenfor dagens EPJ mest farbar vei på kort sikt.
  - Ellerlyser omtale av løsninger og konsepter for faglig utvikling av registre, opplæring og dokumentasjon av registerinnhold og –drift.
- **Helse Sør:**
  - Unngå dobbeltarbeid med flere registreringer.
  - Teknologiløsninger må koordineres med Nasjonal IKT

Noen momenter fra høringssvarene

- **Helse Øst:**
  - Avgjørende for kvalitet og kontinuitet at data i størst mulig utstrekning kan hentes fra EPJ.
  - Unngå ekstrabelasting med separate registreringer.
  - Nært samarbeid med systemleverandørene, klare kravspesifikasjoner.
  - Koordineres med Nasjonal IKT
- **Helse Vest:**
  - Ønskelig at data kan hentes direkte fra PAS/EPJ.
  - På kort sikt nødvendig med pragmatiske mellomløsninger – legge til rette for at informasjon kan komme fra flere kilder, f.eks. spesialistsystemer som knyttes til EPJ.
  - Ikke bare informasjon på individnivå.